

Проповед 322

Да възлюбим Бога и ближния

Прочит: Матей 22, 34 - 40

Скъпи братя и сестри,

1. Въведение. Замисляли ли сте за това на какво давата приоритет в живота си - на доброто или на злото, на любовта или на омразата. Това е важен въпрос и ние трябва да си отговорим сами за себе си. Разбира се, ние всички декларираме готовността си да вървим по добрия път и да обичаме Бога и хората около нас. Често обаче това си остава просто едно хубаво пожелание. Ние имаме желание да променим всичко около нас, но забравяме най-важното – да променим себе си. *Един човек разказал: Когато бях млад и въображението ми нямаше граници, си мечтаех да променя света. С годините и опита осъзнах, че светът е твърде голям, затова реших да променя страната си. Но и в нея всичко си оставаше същото. В последните години от живота си направих един последен отчаян опит да променя членовете на моето семейство, най-близките ми хора, но напразно, и те си останаха същите. А сега, когато лежа на смъртното си легло, си давам сметка, че ако бях променил себе си, щях чрез примера си да успея да променя и семейството си. А после, вдъхновен и окуражен от тях, щях да допринеса за промяната на страната си и, кой знае, може би и за промяната на света.* Ако не започнем да променяме себе си, никога няма да можем да променим някого или нещо. Истинската промяна започва от нас самите. И тя може да започне като изберем пътя на любовта. *Имало едно време момче с избухлив характер. Един ден бащата му дал торба с гвоздеи и му заръчал при всяко гневно избухване да забива по един гвоздей в оградата. Първият ден момчето забило 37 гвоздеа. През следващите няколко седмици то се научило да се владее и броят на гвоздеите постепенно намалявал. Момчето осъзнало, че е по-лесно да не избухва, отколкото постоянно да кове нови гвоздеи в оградата. Накрая дошъл ден, в който момчето не се разгневило нито веднъж. То казало на баща си за това и той му заръчал всеки ден без избухване да вади по един гвоздей от оградата. Така минавали дните и момчето растяло. Един ден то махнало и последния гвоздей от оградата. Тогава бащата хванал сина си за ръка и го завел до оградата. Браво синко, добре си научил това, което исках. Но погледни оградата. Тя никога няма да бъде същата. Когато казваме на някого лоша дума, тя оставя белег, също като този тук. Ако сме проболи някого с нож, няма значение колко много съжаляваме: раната няма да изчезне току така. Раната, причинена от дума, е страшна колкото и физическата. Ние не трябва никога да забравяме това. Ние причиняваме болка на Бога и на хората около нас. Често нашият егоизъм и стремежът да се грижим само за себе си, ни кара да нараняваме хората около себе си. Важно е да запомним, че ако се грижим само за себе си, ние не можем да бъдем щастливи. Човек е създаден за да проявява любов. Да дава любов и грижа на някой друг. Бог е създал човека по този начин, човекът обаче съгрешил и това донесло объркване в живота му, омраза и жестокост, както и много други проявления на греха. Ние, хората, сме избрали да живеем така на този свят - и греха и отдалечаването от Бога, пътя на омразата и отчуждението; обаче, пак трябва да повторим, че човек не е създаден да бъде такъв и да живее така, човек вътрешно се стреми към доброто и любовта. Важно е и да отбележим, че повярвалият човек, този, който е избрал да промени живота си, този, който иска да следва Бога, се новоражда и започва процесът на възстановяване на първоначалния образ, на онзи човек, когото Бог създаде по Свой образ и подобие, на онова създание, което бе сътворено с Божията любов, изпълнено с Божия дух, стремящо се към добро и любов. Точно затова ние трябва да се стремим да се променяме - за да бъдем подобни на Бога и на нашия Спасител, да сме изпълнени със Святия Дух. Днешният текст говори точно за това.*

2. Най-голямата заповед. **“Учителю, коя е най-голямата заповед в закона?”** Въпросът, който законникът зададе на Исус, едва ли ни учудва. Ако се замислим, ще видим, че този въпрос е типичен за нашето човешко общество, типичен е за човека. Ние се стремим за най-голямото, към най-хубавото, най-красивото. Ние хората искаме всичко да е най... Това разбира се умело се използва от хората на рекламата. Всичко, което ни се предлага или е най-хубавото, или най-качественото, или най-евтино, или най-автентичното. Всичко е най, най, най. Човек има заложен този стремеж в себе си – да търси новото, да опита неопитваното, да има все повече и повече. И това е видно още от първите страници на Библията – от стремежа на Адам и Ева към повече познание, през строежа на Вавилонската кула – тя трябваше да е най-високата, стремежите на народа на Израил към идолите на народите от Ханаан, очаквайки да получат повече и по-добри неща от тях. Ние се стремим към всичко, което е най-добро, според нашите собствени изисквания. Затова и въпросът на законника коя е най-голямата заповед е съвсем на място – човекът искаше да получи перфектното разрешение, това, което би улеснило живота му, това, което би му дало възможност по-лесно да следва Бога и да изпълнява волята Му. И Исус му го даде – той даде разрешение, което не е ново, а е старо, дадено е още преди създаването на света и се състои от една дума – любов, не дребнавата човешка любов, а онази, която има своя произход в Бога.

3. Любовта: Какво е любовта? В един речник срещу думата любов беше записано: *Любовта е чувство на привързаност, грижа, привличане, симпатия, в някои случаи произлизащо или съпътствано и от сексуалното привличане. Най-общо това е потребността човек да бъде всеотдаен към друг човек. Любовта е дълбоко, неизразимо чувство, което се споделя от близки, влюбени, и такива, които имат интимни отношения.* Това обяснение изглежда твърде просто и обикновено, като нещо статично. Библията ни говори за любовта като действие, говори ни за любовта като за самия Бог: **“Бог е любов”** (1. Йоан 4, 8). След това любовта е описана и в песента на любовта (1 Коринтяни 13, 4 - 8a): **“Любовта дълго търпи и е милостива; любовта не завижда; любовта не се превъзнася, не се гордее, не безобразничи, не търси своето, не се раздражнява, не държи сметка за зло, не се радва на неправдата, а се радва заедно с истината, всичко премълчава, на всичко хваща вяра, на всичко се надява, всичко търпи. Любовта никога не отпада”**. Това е Божието описание на любовта. Това е начинът, по който Той изглежда и християните трябва да направят това своя цел, такава трябва да бъде нашата любов. Това описание е доста по-различно от онова, което речникът ни дава. На други две места пък се казва (Йоан 3, 16 и Римляни 5, 8): **“Защото Бог толкова възлюби света, че даде Своя Единороден Син, за да не погине ни един, който вярва в Него, но да има вечен живот.”** „Бог препоръчва Своята към нас любов в това, че, когато още бяхме грешници, Христос умря за нас.” Най-голямото желание на Бога е ние да бъдем с Него в Неговия вечен дом, небето. Той е направил всичко, открил ни е пътя чрез Исус Христос и Неговата жертва, плащайки цената за греховете ни. Бог е любов, показва ни действена любов и ни обича. Бог е любов: Бог не налага любовта Си на никого. Онези, които идват при Него, го правят в отговор на Неговата любов. Бог в любовта Си показва милост към всички. Любовта на Бога в Исус Христос се натовари да прави добро на всеки без пристрастие. Любовта на Бога в Исус Христос дойде в плът, за да ни спаси. За любовта на Бога няма граници. Това не е просто чувство. Любовта е самата Божия същност – точно затова е любов. Затова, ако искаме да разберем какво е любовта, ако искаме да разберем каква е любовта, трябва да погледнем човешката история, така както е описана в Библията, и ще видим същността на Божията любов, ще видим как Бог остава верен, дори и когато хората не са Му верни, как Бог продължава да обича хората, въпреки отхвърлянето и подигравката. Бог остава верен. Такава е Божията любов, такава е истинската любов, тази, която не е опорочена от човешките ни прищявки и домогвания. Истинската любов ни е показана в отношението на Бога към нас. Тази истинска любов достига връхната си точка в Исус Христос, отивайки на кръста, умирайки за греховете на всеки един човек, подпечатвайки визата ни за небето, отваряйки широко вратата на Небесното царство за всеки един, който вярва - Бог показа своята любов на практика. Бог е любов и всяко едно Негово действие е свързано с тази Негова същност. Тази любов прави чудеса (Фил. 4, 5-8): **“Имайте у себе си същото съзнание, което беше и у Христос Исус, Който, като беше в Божия образ, пак не сметна, че трябва твърдо да държи равенството с Бога, но се отказа от всичко, като взе на Себе Си образ на слуга и стана подобен на човеците; и като се намери в човешки образ, смири Себе Си и стана послушен до смърт, даже смърт на кръст.”** Това е истинската любов,

към нея трябва да се стремим. Такава любов може да промени нашия собствен живот, но тази любов може да промени света около нас. За тази любов говори и Исус Христос. За Него всеки един от нас може да има средството, с което да промени себе си и всичко около себе си. Единственото, което трябва да направи е да допусне Божията любов в живота си. Тази любов, която ще получи от Бога трябва да се прояви в две направления – към Бога и към човека.

4. Любов към Бога. *“Да възлюбим Господа, твоя Бог, с цялото си сърце, с цялата си душа и с всичкия си ум. Това е най-голямата и първа заповед.”* Защо трябва да обичаме Бога? Това е въпрос, който много християни се притесняват да задават. Да, ние обичаме Бога, защото, така е писано, защото имаме таква заповед, защото така трябва. Това са категорични заявления, но не дават достатъчна яснота. Ако не знаем защо правим едно нещо и го правим само защото другите го правят или пък, защото така трябва, ни сме за съжаление. И така защо, трябва да обичаме Бога? Ясно е: Бог не иска да Го възлюбим само защото Му се е приискало някой да Го обича. Това не е екстравагантна прищявка на някое екстравагантно божество. Бог иска да го обичаме заради самите нас. На първо място, Бог е любов, Той е любовта, за Него не се казва, че притежава любовта, а че е любовта. Любовта е самата същност на Бога – когато искаме да почертаем нещо голямо, ние често казваме море. Когато застанем пред морето, ние не казваме че в морето има вода, а че самото море се състои от вода. Морето се състои от огромни, за нас хората неизчерпаеми водни маси. Такова и положението с любовта и Бога. Бог е любов, Той има безкрайни и неизчерпаеми ресурси, Той може да ни даде толкова любов, от колкото се нуждаем. Без Бога ние не можем да имаме любов, или поне не истинска любов. Заместители на тази, истинската любов, в този свят има много, но ако нямаме голямата, неизчерпаемата, тогава много бързо бихме пресъхнали. Живеейки в една постоянна връзка с Бога, никога няма да престанем да се снабдяваме с любов, защото Неговият ресурс е неизчерпаем. Когато извадим щепсела от контакта на който да е електроуред, той веднага спира да работи, когато ние престанем да черпим любов от Бога, веднага липсата на любов в живота ни става явна. И все пак: Кога за последно обичахте Бога? Интересен въпрос, нали? Кога за последно обичахте Бога? Ако този въпрос се отнасяше за жена, и беше зададен в списание за мъже, тогава отговорът би бил много по-лесен. Обаче по отношение на Бога отговорите не са чак толкова лесни. Ако се разровите в богословската литература в последните няколко века, ще намерите много материал, как да познаете и да познавате Бога по-добре и повече, но съвсем малко как да Го обичате. Познай Бога и обичай хората. С такава формулировка бихме се справили по-добре. Обаче тук се казва да възлюбим Бога, не просто да Го познаем. Да възлюбим е свързано с осъзнаването на Божията същност и с това да разберем, Кой е Бог. Когато осъзнаем, че Той ни е създал, когато осъзнаем, че Той ни подарява всяка минута и секунда в този живот, когато осъзнаем, че Той ни е спасил чрез жертвата на Исус Христос на Голгота, можем да открием много причини, за да за да обичаме Бог, за да Го възлюбим. Но пак тук Исус ни показва, че нещата не са свързани само с разбиране и осъзнаване, а с едно пълно отваряне на съществуването на човека към Бога: *“Да възлюбим Господа, твоя Бог, с цялото си сърце, с цялата си душа и с всичкия си ум. Това е най-голямата и първа заповед.”* Любовта към Бога е свързана не просто с преценката на ситуацията, но със цялото човешко същество. Ние трябва да обичаме Бога на първо място с цялото си сърце. С думата сърце в Библията се има предвид целия вътрешен свят: Сърцето е мястото, където са съсредоточени чувствата ни. То означава и “разум” и “разбиране”. Още, сърце е обща дума за духовното естество на човека. В 2. Кор. 4, 6, апостолът говори за светлината, която грее в сърцата ни, и ни учи за Христос, който открива Бога. За сърцето се казва, че е пълно със зло, и измама, и извор на всеки грях и престъпление, и на вяра. *“Господ гледа на сърце”*, не на лице; и ни заповяда се да грижим за сърцето си като най-важната част на естеството ни, а не да гледаме на лице, на външност. Целият вътрешен свят трябва да се определя от тази любов към Бога. От друга страна сърцето е органът, чрез който до всяка една част на тялото достига кръвта, която е носител на кислорода и храната. Центърът на живота в човешкия организъм трябва да е пропит с любов към Бога и да пръска тази любов навсякъде; в Библията сърцето често се отъждествява и със съвестта. На второ място се споменава душата. Древните хора са мислели, че душата, или по-добре началото на живота; обитава в диханието, и че излиза от тялото с диханието. Затова еврейската и гръцката думи, които означават дъх, когато се отнасят за човека, се превеждат в Библията като "душа", а когато се отнасят за животни, като "живот" и "дихание". Вероятно това е свързано и с дъха, който Бог дава на човека – вдъхва му живот. У човека душата е духовна,

словесна и безсмъртна, седалището на мислите, разсъжденията и чувствата. Това ни отличава от животните, и в това се състои подобие то ни с Бога. Душата е органът на нашите усещания, стремежи и страсти, които са свързани с тялото, от по-благородната част на нашето естество, която свързва човека с Бога. Всичките ни стремежи и страсти и усещания трябва да са насочени към Бога и да са пропити с Неговата любов. Чак на трето място се споменава умът. Нашето отношение към Бога трябва да минава през ума ни, но преди това трябва да е изпълнило цялата ни вътрешна същност. И това може да стане с осъзнаването на това, че Бог е любов, че Той е изворът на истинската любов, и с осъзнаването на това, което Бог е направил за нас. Тук разбира се трябва да помним че Исус не измисля нова заповед, а цитира Стария завет - думи, които Бог вече е казвал и то не веднъж. Важно е да запомним, че любовта към Бога не е просто действие, а е начин на живот – всичко което правим в този живот, трябва да е доказателство за тази любов. Така отиваме и към втората заповед:

5. Любов към ближния. **“А втора, подобна на нея, е тази: Да възлюбиш ближния си, както себе си.”** Защо е необходимо да обичаш ближния си, ако вече си се научил да обичаш Бога? Може би следната история ще ни помогне да го разберем: *Един човек отишъл при велик Учител и казал: “Бих искал да заобичам Бога - покажи ми пътя!” Учителят му отговорил: “Кажми ми първо обичал ли си някого преди?” Човекът казал: “Светските дела не ме интересуват, любовта и всичко останало. Аз искам да стигна до Бога.” Учителят му отговорил: “Помисли още веднъж обичал ли си поне една жена, поне едно дете, поне някого?” Човекът отговорил: “Вече ти казах. Аз съм човек на религията, не обикновен мирянин, аз не обичам никого. Покажи ми пътя, как мога да стигна до Бога.” Учителят заридал, сълзи започнали да се стичат по бузите му и отговорил: “Тогава това е невъзможно. Първо трябва да заобичаш някого. Това ще бъде първото стъпало. Ти питаш за последното стъпало, а не си стъпил още на първото! Иди и заобичай някого!”* Ако си мислим, че обичаме Бога, колкото и да го афишираме и да го твърдим, ако не можем да заобичаме ближния, нищо не сме постигнали, любовта ни не е истинска, тя е измамна и лъжлива. Ако любовта ни към Бога е пропила съществуването ни по този начин, който описахме малко по-горе, то отношението ни към ближния не може да бъде различно от любов. Важно е да запомним, че втората заповед може да бъде обяснявана и практикувана само през първата. Само от първата заповед следва да се обясни защо трябва да обичаме ближния си. И тук Исус цитира Стария Завет. Всеки слушател на Исус и особено законоучителите - тези на които той отговаря - знае контекста на думите: **“Да възлюбиш ближния си както себе си!”** в книгата Левит. Там става дума за справедливост. Не трябва да отказвам на другите хора това, което очаквам и аз самият за себе си, а именно уважение и справедливост. Така трябва да се отнасям и към чужденеца, сякаш той също принадлежи към моя народ. Защото така, казва Исус, се изпълняват законът и пророците: **“И така, всяко нещо, което желаете да правят човеците на вас, така и вие правете на тях; защото това е същината на закона и пророците.”** (Мат. 7,12). Тук няма да говорим за любовта към себе си, която със сигурност е тема на нашето време. Исус иска да напомни, че хората дължат на човека до себе си право, справедливост и уважение, същите, които те самите очакват да получат. Всичко това обаче зависи от разбирането и осъзнаването на първата заповед, на Божията любов. Защото който се потапя дълбоко в присъствието на Бога, ще може да открие, както във себе си, така и в ближния си това присъствие на Бога и тогава ще може да му отдаде тази любов и справедливост и уважение, тези неща, за които евангелието ни говори. По въпроса за това кой е моят ближн днес няма да говорим, това ясно е описано в притчата за добрият самарянин.

6. Заключение. Бог ни обича и Бог е любов, ние често говорим за това и цитираме тези думи, обаче дали сме ги разбрали може да си проличи от живота ни. Това може да се разбере най-лесно по отношението ни към хората около нас. Ако сме предали сърцето си и душата си и целия си вътрешен свят на Бога, ако живеем, осъзнали реалността и силата на Божията любов, тогава това ще е видно от всяко наше действие. Ние сме пред избор и трябва да изберем на кого трябва и можем да служим. Ако допуснем любовта в живота си, не земната, а онази небесната, която се е доказала на кръста на Голгота, тогава животът ни никога повече няма да бъде същият и тогава, уверен съм, свидетелството ни за Бога ще е много по-силно. Няма по-силно благовестие от това, което е пропито с Божията любов. За такава любов няма затворена нито една врата, такава любов може да разчупи и най-дебелия лед и да разруши и най-големите прегради. Вървете напред с тази любов и бъдете свидетелство за Божията любов. Амин.